

Cây Đa Nhà Thầy Năm Thưởng

Trần Bạch Thu

Đọc theo đường rầy xe lửa từ chợ Cống (ngã ba Đạo Thạnh) chạy dài theo đường Vòng lớn cho tới sở lục lộ là xóm dân di cư từ các vùng chiến tranh đến đây cư trú, nhà cửa cất lên san sát hai bên đường rầy. Qua xóm cây “Dái ngựa” gần chợ Vòng Nhỏ, đường rầy bê ngoặt chạy cặp theo bờ sông, bên trái là giếng nước với hàng hàng cây đa cổ thụ rậm rạp nằm dọc theo đường Ngô Tùng Châu (Lê Thị Hồng Gấm ngày nay), còn bên phải, tầng cây che phủ trên những căn nhà sàn cất sát bờ sông thuộc xóm “Hãng xáng.” Đi một đoạn ngắn nữa là đến bến Bắc Rạch Miếu, ty công chánh, ty kiến thiết với tháp nước cổ lỗ sĩ ở trên cao, cùng với nhiều cây đa nằm lẫn lộn giữa nhà dân và khu công sở.

Từ ngã tư đường ông bà Nguyễn Trung Long (Nam Kỳ Khởi Nghĩa ngày nay) và bến Bắc Rạch Miếu, đường rầy xe lửa chạy song song với đại lộ Gia Long cho đến cuối con đường là ga xe lửa Sài Gòn - Mỹ Tho nằm giáp với ngã ba sông Mỹ Tho và rạch Bảo Định (Công viên Lạc Hồng). Đến đây chỉ còn vài cây thưa thớt trong vườn hoa công viên và đặc biệt chỉ còn cây đa bên cạnh cầu Tàu là cao to hơn cả, gốc rễ lộ thiên chiếm một diện tích rất lớn, rễ phụ từ các nhánh trên cao thông xuống tới mặt đất đâm rễ tạo thành những góc cây to bao quanh gốc cây chính.

Theo thời gian do nhu cầu sửa sang, mở rộng giao thông, chánh quyền đốn hạ các cây đa nằm sát mặt đường, còn cận khu nhà dân thì họ tự chặt dần cho đến khi không còn dấu tích của rừng cổ thụ hàng trăm năm. Thông thường thì các cây đa nằm ở gần các giao lộ đều có các miếu thờ đặt ở dưới gốc nên còn sót lại, vì mọi người đều tin rằng miếu thờ dưới gốc cây đa càng to thì càng linh thiêng và trấn áp được ma quỷ nên ít ai dám đốn hạ.

Đến thời Pháp thuộc, chánh quyền cho xây dựng các cơ sở hạ tầng phục vụ cho nhu cầu cai trị của họ, ở Nam kỳ nổi bật nhất là ở tỉnh Mỹ Tho, họ cho xây **cầu Quay** để từ Chợ Cũ mọi người có thể di chuyển dễ dàng qua khu phố mới ở phía tây như tòa Bồ (Tòa Hành Chánh), dinh Tỉnh Trưởng, trường College de My Tho (1879), bệnh viện, viện dưỡng lão v...v... Đồng thời họ cũng cho lát đá hay tráng nhựa các con đường chính trong tỉnh nối liền với quốc lộ 4 đi Sài Gòn hay các tỉnh lân cận.

Hai bên lề những con đường mới, họ cho trồng me thẳng hàng khắp tỉnh lỵ, tạo thành những con đường rợp bóng mát, đặc biệt vì lá me chua rụng đầy dưới đất, không cỏ dại nào sống nổi nên đã làm thành những khoảng đất dọc theo hai bên đường rất thông thoáng. Tuy vậy, cũng vẫn còn những cây đa cao to nằm rải rác quanh vùng chợ mới và tập trung nhiều nhất là ở khu vực quanh ngã tư Nam Kỳ Khởi Nghĩa và Lý Thường Kiệt. Ở đây, trên đường Nam Kỳ Khởi Nghĩa, dưới gốc các cây đa nằm trên lề đường, một số thợ hút tóc treo gương, bắc ghế đầu hành nghề vào ban ngày, chiều tối dọn dẹp đồ nghề, tháo gỡ mọi thứ trả lại vỉa hè cho khách bộ hành đi lại. Có người cho rằng do các thầy địa lý xin cho một số thợ hút tóc dạo, treo gương hành nghề để khi mặt trời mọc, ánh sáng sẽ dội lên những tấm gương, phản chiếu qua bên kia đường tác dụng như là “gương chiếu yêu” trấn yểm, triệt trừ ma quỷ.

Cũng trong khu vực này, kể từ khi thầy Năm Thưởng phá dỡ căn nhà ngói cũ của gia đình để xây lại thành một ngôi nhà mới theo kiểu biệt thự nóc bằng, trở cửa về hướng nam, đường Lý Thường Kiệt đã gây ra một số lời đồn đại. Thiên hạ bàn tán, xì xầm rất nhiều trong dư luận xã hội. Dĩ nhiên về phương diện giấy phép đốn cây và xây cất thì rất dễ dàng, thông suốt vì lúc bấy giờ thầy Năm đã là **cha vợ của Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu**. Nhưng về phương diện tâm linh và dư luận bên ngoài thì lại là cả một vấn đề khó khăn, phức tạp.

Khi nói đến vấn đề tâm linh hay tín ngưỡng trong việc xây cất nhà cửa thì thường hay theo phong thổ, địa lý để mong sao cho mọi sự hạnh thông và vượng phát. Người bình dân luôn trông vọng vào các ông thầy thuốc bắc, chuyên bắt mạch và viết toa thuốc bằng chữ Nho để bệnh nhân có thể ra các tiệm mua thuốc đem về sắc uống, như ở tiệm *Trường An Đường* có thầy *Hai Khá*, bác ruột của Giáo sư Nguyễn Thanh Liêm (Thứ trưởng Bộ Giáo dục), thầy *Ba Thơm* ở tiệm *Đức Sanh Đường*, thầy *Năm Thường* ở tiệm *Thọ Nam Đường*... Có nhiều khi các thầy thuốc lại là người am hiểu phong thổ, địa lý nên người dân thường rất tin cậy.

Thầy địa lý phán rằng đốn hạ cây đa ở đường Lý Thường Kiệt sau nhà thầy Năm Thường sẽ biến cuộc đất ở đây trở thành vượng địa, tiết trừ âm khí, nói nôm na là trừ được ma quỷ ở quanh vùng. Sở dĩ người ta tin như vậy là vì đối diện với khu nhà thầy Năm là cư xá sĩ quan Nguyễn Thái Học và trại gia binh, bên cạnh đó, ở đây trước kia thời Pháp thuộc còn có nhà xác, các binh sĩ tử trận đều được đưa về đây để đội chung sự lo việc tẩm liệm, chờ thân nhân đến lãnh đưa về quê quán chôn cất. Tiếng đồn rằng thường đêm có những tiếng hú quanh quẩn trên những hàng cây cao âm u, hòa quyện với tiếng gió làm thành một không gian thật ghê rợn. Mặc dù sau này, nhà xác đã được chuyển đổi, di dời vào bệnh viện dã chiến quân y được xây cất rất xa khu cư xá, nhưng lời đồn đại vẫn còn và tiếng hú hàng đêm cũng không bao giờ dứt, mãi cho đến khi đốn hạ được cây đa ở sau nhà thầy Năm thì mới êm. Từ đó cả khu vực này không còn những lời đồn đại ma quỷ về quấy phá nữa.

Một chút chuyện cũ, gia đình thầy Năm rất nhân đức, ngoài nghề nghiệp hàng ngày giúp đỡ dân tình, xem mạch, bốc thuốc ở tiệm, ngày thường ở nhà, thầy còn xem mạch giùm, không lấy tiền và cho toa để người bệnh ra chợ bốc thuốc. Còn bà Năm và các con nhận nấu cơm tháng cho người quen ở quê ra tỉnh, đồng thời cũng cho các sĩ quan độc thân trong cư xá, ở bên kia đường. Thậm chí, người quen thân tình còn được ở trọ tại nhà ông bà. Sau này, có nhiều người trong số họ đã thành danh, giữ những địa vị cao trong xã hội. Thật sự, sau khi căn biệt thự, kiến trúc rất đơn giản giống như các ngôi nhà khác ở trong vùng ra đời thì tình hình an ninh xã hội ở khu vực lại được cải thiện rất tốt vì cảnh sát an ninh luôn lảng vảng ở quanh đây khiến cho xóm nhà lá đối diện xéo, ngang giếng nước là xóm "Hàng còng" rất lộn xộn, tệ nạn xã hội, dĩ điếm lan tràn, nổi tiếng khắp tỉnh lỵ phải giải tán.

Thế rồi biến cố Tết Mậu Thân năm 1968 xảy ra, bộ đội cộng sản nửa đêm nổi dậy tấn công thị xã Mỹ Tho. Theo điều nghiên quân sự thì mặt phía tây bắc thị xã là yếu nhất, hơn nữa từ vùng căn cứ Giáp Nước, Đạo Thạnh, bộ đội băng ngang rạch Bảo Định là chiếm được chợ Thạnh Trị, bến xe đò cũ, rồi chỉ bằng qua một đoạn ngắn trên đường Nguyễn Tri Phương là tiến tới các cơ quan quân sự như **Bộ Tư Lệnh Sư đoàn 7**, thành Quang Trung (tiểu khu Định Tường), Tòa Hành Chánh và Dinh Tỉnh trưởng. Đang trên đà tiến quân nhanh chóng, cả tiểu đoàn chủ lực tự nhiên bị khựng lại vì gặp phải hỏa lực rất dữ dội từ dưới các gốc đa ven bờ giếng nước, nhất là từ phía bên hông nhà Thầy Năm Thường, **bộ đội cộng sản chết chất đống như rạ**, đến độ sau này chánh quyền cộng sản đã đặt

tên cho con đường này là đường Tết Mậu Thân.

Họ thất bại không ngờ là vì Tết năm ấy, Tổng thống Thiệu về Mỹ Tho ăn Tết nên tiểu khu đã điều động một đơn vị thiết giáp án ngữ khu vực giếng nước cạnh nhà thầy Năm Thường, tạo thành một yếu tố bất ngờ khiến bộ đội cộng sản thiệt hại nặng nề mà không tiến lên được bèn rút lui khi trời chưa rạng sáng, nhờ đó mà các cơ sở trọng yếu trong tỉnh cũng như khu dân cư trong vùng còn nguyên vẹn không bị thiệt hại. Sau này khi giang sơn đổi ngôi, nhà đổi chủ, căn nhà thầy Năm Thường được giao cho Phó Bí Thư Tỉnh ủy Huỳnh Văn Niềm, bí danh Ba Niềm làm nơi cư trú, tuy chưa phải là chủ mà biết bao nhiêu tai họa đã đổ xuống cho gia đình ông kể từ khi dọn vào đây, vợ nay ốm mai đau, con bị tai nạn xe cộ phải mang thương tật. Có người biết xem thuật tử vi tướng số cho rằng "mạng mỏng" mà cư ngụ trên cuộc đất dành cho chánh vì vương thì làm sao mà trụ được. Chưa mất mạng đã là may. Từ đó Ba Niềm từ bỏ căn nhà nói trên và chánh quyền biến ngôi nhà này thành nơi công cộng.

Thế mới hay, cái gì không phải là của mình mà lại đi chiếm đoạt của người khác thì sớm muộn gì cũng phải đền trả, hưởng hồ chi vừa chiếm đoạt của người ta mà lại còn huênh hoang tự đắc thì họa báo sẽ đến ngay. Phàm ở đời, **khi thành công ta nên làm việc thiện, lo tích phúc đức** để được hưởng lộc lâu dài vì "tích tài

tán ư thiên hạ”, nếu chỉ lo thu vén, chiếm đoạt của cải, tiền tài thì cũng giống như chất củi để tự thiêu đốt mình vậy. Chỉ có như vậy thôi.

Trần Bạch Thu